



ÅRSRAPPORT FRÅ PROGRAMSENSOR

Namn: Anne Birgitte Rønning

Programsensor ved HF-fakultetet for Bachelorprogram i kjønnsstudium (BAHF-KJØNN)

Oppnemnt for perioden 2012-2015

Rapporten gjeld perioden 2013

I Bakgrunn og status

Det er laget en plan for sensorarbeidet i hele perioden, og i henhold til den skal jeg for 2013 særlig

- Evaluere den faglege oppbygginga av studieprogrammet.
- Vurdere om karakterfastsettjninga i programemna er i tråd med ECTS-skalaen.

I 2012 leverte jeg rapporten allerede 1. september fordi det passet best for programstyret som ønsket å ha rapporten som grunnlag for pågående drøftinger av den faglige utviklingen av programmet. Fokuset i fjorårets rapport var programemnene KVIK101 og KVIK201 (faglig innhold, undervisnings- og vurderingsformer) med sideblikk på programmets oppbygning og særlig den store frafallsprosenten fra programmet. Rapporten la frem ulike modeller for et tverrfaglig kjønnsforskningsprogram og vurderte utfordringer med hensyn til kompetansemål, faglig sammenheng, undervisningsressurser og samarbeid mellom involverte enheter. Jeg anbefalte et tydeligere innføringspreg på KVIK101 samt sterkere faglig sammenheng gjennom hele bachelorløpet (flere emner i kjønnsstudier, evt i form av et førstesemesterstilbud og en integrerende bacheloroppgave, tydeligere merking av KVIK-emnene på emnesidene som del av BAHF-KJØNN etc).

Etter den første rapporten er KVIK101 styrket som innføringsemne. Det har fått et lettere tilgjengelig pensum, bl.a. med flere norske tekster, og skoleeksamen er erstattet av mappeevaluering som fremmer læring gjennom mer skriving og veiledning. Ellers er programmet som tidligere: et studium som kombinerer kjønnssteoretiske emner (30 sp) og en disiplindeflaglig fordypning (90 sp).

I mai 2012 hadde jeg et møte med programansvarlig og representanter for fagmiljøet der vi diskuterte utfordringene for programmet. Det var enighet om at et møte med hele programstyret burde finne sted i 2013. Siden det p.t. ikke formelt er opprettet noe programstyre, hadde jeg møte med programleder Kari Jegerstedt i desember da jeg likevel var i Bergen på et seminar. Jegerstedt utdypet endringer som er gjort med KVIK101 og orienterte om situasjonen uten programstyre.

II Den faglige oppbyggingen av programmet

Selv om programmet er et "bachelorprogram i kjønnsstudium" utgjør kjønnsstudieemner en relativt liten av programmet. 30 sp er viet obligatoriske programemner – KVIK101 Introduksjon til kjønnsforskning og KVIK201 Kjønnssteori. Resten av studiet består av 30 sp Ex phil. og Ex fac., 90 sp spesialisering i ett av fagene litteraturvitenskap, engelsk, filosofi, historie, kulturvitenskap, medievitenskap, nordisk og sosiologi og 30 sp valgfrie emner. I noen av fagspesialiseringene inngår emner med tydelig kjønnspektiv, men ikke i alle. To av disse emnene (KVIK203 Litteratur, kjønn og kultur og KVIK204 Litteratur, kjønn, teori og analyse) anbefales alle studentene på programmet; noen kan ta det som del av sin fagspesialisering, andre må ta dem blant de frie 30 sp. Svakheterne ved denne oppbyggingen ble beskrevet i fjorårets rapport: Det er for lite lim i studieløpet med de to obligatoriske emnene i henholdsvis 2. semester og 5. semester, og programstrukturen har ikke en tydelig

nok kjønnsstudie-profil. Det store frafallet har trolig sin årsak i dette, svært mange av studentene har fullført sine bachelorgrader i fagspesialiseringen uten å komme tilbake til KVIK201 i 5. semester. Dessuten krever programoppbyggingen et godt samarbeid mellom SKOK som har ansvaret for programmet og tilbyr KVIK101 og KVIK201 og de fagmiljøene og instituttene som inngår med spesialiseringer med tanke på emnenes innhold og frekvens og progresjonen i studieløpet.

Målet bør være å styrke kjønnsstudieprofilen og sikre en god integrering mellom tverrfaglig kjønnsperspektiv og faglig spesialisering, samt få til en tydeligere progresjon. For å lykkes med dette må det legges flere føringer om kjønnsfaglig innhold og bygges bedre opp om samarbeidet mellom berørte enheter. Dette utdypes i punktene under.

Krav til faglig innhold i fagspesialiseringen

Seks av de åtte faglige spesialiseringene har egne fagemner med kjønnsperspektiv som en del av studieløpet på BAHF-kjønn. Deres status i studieløpet varierer:

- De er *obligatoriske* på Filosofi og på Kulturvitenskap, hhv:
 - FIL234 Kjønn og filosofi (tilbys annenhver vår; angir ingen spesielle forkunnskaper)
 - KUVI106 Kjønn, seksualitet, kultur/KUVI256 Kjønn, seksualitet, kultur-bacheloroppgave (tilbys hver vår, angir ingen spesielle forkunnskaper)
- På Allmenn litteraturvitenskap, Historie og Sosiologi *tilrås* hhv
 - KVIK203 Litteratur, kjønn og kultur (tilbys hver høst, ingen forkunnskapskrav) og KVIK204 Litteratur, kjønn, teori og analyse (tilbys annenhver vår, ingen forkunnskapskrav).
 - HIS108 Oversikt over kvinne- og kjønns historie (tilbys hver vår, ingen forkunnskapskrav)
 - SOS111 Familien i endring (tilbys med varierende frekvens, det tilrås forkunnskaper i form av grunnemner i sosiologi)
- På engelsk *kan* KVIK203 *erstatte* ENG212/252 (bacheloroppgaveemne) når engelsk har emneansvar for KVIK203 (frekvens for dette angis ikke)
- I spesialiseringene i Medievitenskap og i Nordisk språk og litteratur *inngår ingen emner med kjønnsperspektiv.*

For at det skal gi mening å tilby et fag som spesialisering innenfor BAHF-KJØNN bør det finnes kjønnsforskningskompetanse i fagmiljøet til både undervisning og veiledning. Det må kunne tilby minst ett emne (15 sp) med kjønnsperspektiv med en viss frekvens (minimum hvert annet år), og dette emnet bør være obligatorisk i studieløpet på BAHF. For å samle ressurser eller sikre tettere frekvens, vil det kanskje være mulig for flere fag å gå sammen om et emne; for eksempel kunne KVIK203 være obligatorisk i alle de tre litteraturfaglige fordypningene uavhengig av hvilket fagmiljø som tilbyr det.

Tydeligere profil og progresjon

Siden de obligatoriske programemnene er lagt til 2. og 5. semester, er den ideelle innplasseringen av obligatorisk fagemne med kjønnsperspektiv 3. eller 4. semester (100 eller 200-nivå). Da har studentene fått en innføring både i kjønnsforskning og i fagspesialiseringen før emnet som kombinerer de to. Det vil også gjøre det mulig i KVIK201 Kjønnsteori å trekke mer på kjønnsproblematikk fra den faglige spesialiseringen som studentene allerede har begynt på.

En annen mulighet er å la det være et emne med bacheloroppgave (250-serie?) som tilbys som fagspesialisering med kjønnsperspektiv. Dette er en fin mulighet for studenten til selv å integrere innsiktene fra både kjønnsstudier og fagspesialisering i et selvstendig skriveprosjekt. For noen fag fremgår det at 250-emnet kombineres undervisningsmessig med andre emner, og her vil det da være opp til studenten selv (eller frekvensen i tilbudet) å velge om emnet med kjønnsperspektiv tas midtveis i studieløpet eller til slutt. På studieløp med fagemne med kjønnsperspektiv tidlig i løpet, regner jeg med at studentene også kan velge et kjønnsperspektiv i sin bacheloroppgave.

I dag tilbys så å si alle emner på 200-nivå uten forkunnskapskrav, og jeg undres over det. Et for spesifikt forkunnskapskrav kan gjøre det vanskelig å få nok studenter til emnene, men etter min mening bør det fremgå at et 200-emne er et fordypningsemne som krever et visst antall studiepoeng fra lavere nivå, og gjerne også anbefale noen fag som er egnet som grunnlag – for KVIK201 for eksempel KVIK101 og et av fagene som inngår som spesialiseringsmulighet. Dette vil også bidra til å synliggjøre at det finnes et eget program i kjønnsstudier, men en egen tydelig profil og progresjon.

Samarbeid mellom enhetene:

For at programmet skal fungere som en helhet bør det være en felles forståelse av det blant de fagmiljøene som inngår. Det bør som nevnt stilles krav til samarbeidende enheter om at det i fagspesialiseringen inngår minst ett emne (15sp) som integrerer både fag og kjønn. Om ikke annet må det kunne gjøres i bacheloroppgaven.

Driften av programmet forutsetter lett og løpende kontakt mellom programkonsulent og studiekonsulenter ved de involverte enhetene. Det bør også sikres at alle samarbeidende enheter har representasjon i programstyret for BAHF-KJØNN, enten i form av vitenskapelige representanter eller vararepresentanter eller ved representasjon fra administrativt personale.

III Karakterfastsettingen i programemnene

I 2012 evaluerte jeg emnene KVIK 101 og KVIK 201 med hensyn til emnebeskrivelse, pensumplan, undervisningsplan de siste semestrene, eksamensoppgaver og tre tilfeldig utvalgte besvarelser siste semester emnet ble gitt, samt eksamensstatistikk for perioden 2004–2011/12. Denne gangen er det bare karakterfastsettingen i 2013 jeg har sett på (KVIK101 vår 2013 og KVIK201 høst 2013).

KVIK 101 Introduksjon til kjønnsforskning

Emnet har siden sist endret vurderingsform, fra skoleeksamen til mappeinnlevering og justerende muntlig. I mappen er det to oppgaver: én med selvvalgt tema og en over oppgitt

problemstilling, der det kunne velges mellom tre alternative formuleringer. Generelt er det en risiko for at vurderingsformer med veiledning kan føre til at det blir mindre karakterspredning og jevnt over litt høyere karakterer enn på rene sluttvurderinger. Det er foreløpig bare ett semester å vise til (våren 2013), og her ser resultatet slik ut (totalt 11 som bestod –11 som leverte av 15 oppmeldte, ingen stryk):

Oppgavekarakter (mappen) Samla karakter (etter muntlig)

B	B
C	C
D	C
D	C
D	C
D	C
D	C
D	C
E	E
D	E
B	A
A	A

Som det fremgår, er det noe lavere karakterer på mappen alene enn etter muntlig, men samlet karakter har en stor samling på C, noe som ligner på resultatet tidligere år¹. Det viser seg at justerende muntlig er viktig, og i funksjon. Jeg har lest 7 mapper som fikk hhv A, B (x2), C, D (x2), E. Av disse var etter min mening A'en, C'en og E'n helt klare og riktige, mens de to B'ene var i lavere sjikt av B og kunne diskuteres. D'ene jeg leste, syntes imidlertid å være hhv en C og E. Dette er da også de karakterene som til slutt ble den samlede karakteren for disse kandidatene, så her har kommisjonen fått justert inntrykket i riktig retning ved muntlig eksamen.

KVIK 201 Kjønnsteori

Her var 24 oppmeldt, 16 møtte og karakterfordelingen var: 1 A, 4 B, 8 C, 3 D – et snitt som er omtrent som de siste årene.² Av disse har jeg lest 4 besvarelser, én med hver av de gitte karakterene. Karaktersettingen på disse besvarelsene er rimelig.

¹ Kfr tidligere eksamensresultat på emne, kommentert i min rapport for 2012:

V05: 40 oppmeldt hvorav 4 A, 6 B, 15 C, 4 D, 1 E, 2 F – totalt 32; H05: 6 oppmeldt hvorav 1 E; V06: 73 oppmeldt hvorav 2 A, 7 B, 11 C, 9 D, 8 E, 2 F – totalt 39; H06: 5 oppmeldt – ingen eks; V07: 31 oppmeldt hvorav 1 A, 4 B, 7 C, 7 D, 1 E – totalt 20; H07: 6 oppmeldt hvorav 1 A, 1 C, 2 D – totalt 4; V08: 24 oppmeldt hvorav: 1 A, 6 B, 6 C, 4 D, 1 E, 2 F – totalt 20; V09: 19 oppmeldt hvorav 3 A, 2 B, 5 C, 4 D, 1 F – totalt 15; H09: 1 oppmeldt – ingen eks. ; V10: 17 oppmeldt hvorav 1 A, 2 B, 3 C, 6 D, 4 E – totalt 16; H10: 2 oppmeldt hvorav 2 D; V11: 17 oppmeldt hvorav 1 A, 3 B, 5 C, 1 D, 1 F – totalt 11; V12: 23 oppmeldt hvorav 2 A, 2 B, 5 C (en rettet til D i klagesensur), 3 D, 4 E, 1 F – totalt 17

² Kfr tidligere eksamensresultat for KVIK 201, kommentert i min rapport for 2012:

H03: 40 oppmeldt hvorav 2 A, 9 B, 3 C, 6 D, 3 E, 3 F – totalt 26; H04: 28 oppmeldt hvorav 1 A, 5 B, 12 C, 2 D – totalt 20; H05: 25 oppmeldt hvorav 1 A, 3 B, 6 C, 1 D, 1 E – totalt 12; H06: 20 oppmeldt hvorav 2 A, 3 B, 4 C, 1 D, 1 E, 1 F – totalt 12; H07: 26 oppmeldt hvorav 4 B, 6 C, 5 D – totalt 15, H08: 17 oppmeldt hvorav 2 A, 5 B,

Jeg tror likevel ikke at skoleeksamen er noen god vurderingsform for dette emnet, som er på 200-nivå med et krevende teoretisk pensum. Oppgaveformuleringene er gode og innbyr til refleksjon, og det må av studentene oppleves som en litt stusselig prøveform å skulle vise hva man er god for i løpet av en 6-timers skoleeksamen. Min erfaring er da også at det skal mye til for at besvarelsene blir virkelig gode. Emnet undervises i form av forelesninger og med en øvingsoppgave på 5 s. som obligatorisk arbeidskrav. Som jeg kommenterte i fjor, ville det vært en fordel om studentene fikk mer anledning til å diskutere teorier og relatere dem til andre (eget) fag og aktuelle problemstillinger. I så fall bør noen av forelesningene gjøres om til seminar eller kollokvier, og skoleeksamen bør erstattes av hjemmeeksamen. Det vil studentene trolig ha større læringsutbytte av, og det vil kunne bidra til å styrke integreringen av fagspesialisering og kjønnteori.

Oslo, 15. januar, 2014



Anne Birgitte Rønning

3 C, 3 D – totalt 13; H09: 26 oppmeldt hvorav 2 A, 7 B, 3 C, 2 D, 3 E – totalt 17; V09: 2 oppmeldt hvorav 1 C; H10: 16 oppmeldt hvorav 4 B, 3 C, 1 E, 1 F – totalt 9; V11: 5 oppmeldt hvorav 1 A, 1 B, 1C, 1 E, 1 F – totalt 5; H11: 18 oppmeldt hvorav 1 A, 2 B, 2 C, 6 D, 1 F – totalt 12.